

Bruxelles, 24 martie 2022
(OR. en)

7566/22

JAI 397
MIGR 93
ASILE 35
SOC 182
EMPL 117
EDUC 101
SAN 185

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	23 martie 2022
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2022) 131 final
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Primirea persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina: pregătirea Europei pentru a răspunde nevoilor acestora

---

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2022) 131 final.

Anexă: COM(2022) 131 final

Bruxelles, 23.3.2022
COM(2022) 131 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Primirea persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina: pregătirea Europei pentru a răspunde nevoilor acestora

De la invadarea Ucrainei de către Rusia, aproximativ trei milioane și jumătate de persoane, în principal femei și copii, au sosit în Uniunea Europeană în doar patru săptămâni. Atât amploarea, cât și viteza sosirilor sunt fără precedent. În timp ce UE continuă să sprijine neobosit persoanele care suferă de pe urma catastrofei umanitare în interiorul Ucrainei, prezenta comunicare se axează pe acțiuni care pot fi desfășurate în interiorul UE pentru a-i sprijini pe cei care fug din țară.

Primirea de către UE a celor care își părăsesc casele a fost esențială pentru răspunsul comun al statelor membre la război¹. Acțiunea la nivelul UE reflectă hotărârea, compasiunea și solidaritatea manifestate de oamenii din întreaga UE, precum și eforturile uriașe depuse de autoritățile naționale și locale, ONG-uri, asociații comunitare și întreprinderi.

În prezent, accentul se pune pe îndeplinirea nevoilor imediate de primire și protecție ale persoanelor care sosesc. UE acordă un sprijin constant statelor membre în ceea ce privește asistența la frontieră, primirea și protecția civilă. Prezenta comunicare descrie modul în care UE va continua să sprijine activitatea acestora în perspectivă.

Primirea oferită de UE este ilustrată de prima activare din istorie a Directivei privind protecția temporară², cu scopul de a oferi asistență rapidă și eficace și un statut juridic clar. Cetățenii ucraineni și membrii familiilor acestora, precum și persoanele strămutate din cauza conflictului care locuiau în Ucraina³ au acum dreptul la o protecție fără precedent pe tot teritoriul UE, care include accesul la cazare, școli, asistență medicală și locuri de muncă. Acest lucru va continua să se aplice pe măsură ce tot mai multe persoane sunt obligate să părăsească Ucraina. În prezent, provocarea constă în transpunerea acestor drepturi în practică.

Persoanele care sosesc și-au văzut familiile despărțite. Un motiv deosebit de preocupare îl reprezintă numărul mare de copii care sosesc din Ucraina și care, potrivit estimărilor ONU, este posibil să reprezinte jumătate din totalul persoanelor sosite. Acești copii au trecut prin experiențe îngrozitoare și vor avea nevoie de protecție, îngrijire și sprijin psihosocial special. Mulți sunt minori neînsoțiți sau sosesc fără părinții lor. Toți trebuie să se simtă în siguranță și securitate, să înceapă să meargă la școală pentru a redobândi un sentiment de stabilitate și să fie protejați împotriva riscurilor potențiale de abuzuri și trafic.

Pentru a face față acestei provocări va fi nevoie de o abordare comună și de o solidaritate reală. Noile orientări operaționale⁴ referitoare la Directiva privind protecția temporară le vor permite celor care sosesc să beneficieze efectiv de un nivel consecvent de drepturi și vor ajuta statele membre să își asume noile responsabilități. Orientările vor fi actualizate periodic

---

¹ Comunicare privind solidaritatea europeană cu refugiații și cu persoanele care fug de războiul din Ucraina, COM(2022)107 (8.3.2022).

² Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului de constatare a existenței unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina.

³ Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului prevede că, pe lângă cetățenii ucraineni, ar trebui să li se acorde protecție temporară și resortisanților țărilor terțe sau apatrizilor care beneficiază de protecție internațională în Ucraina și membrilor familiilor acestora, în cazul în care aceștia își aveau reședința în Ucraina la 24 februarie 2022 sau înainte de această dată. În cazul resortisanților țărilor terțe care își aveau reședința în Ucraina la 24 februarie sau înainte de această dată, care dețin un permis de ședere permanentă și care nu se pot întoarce în siguranță în țara lor de origine, statele membre trebuie să aplice fie protecția temporară, fie o protecție adecvată în temeiul dreptului lor național. Statele membre pot acorda protecție temporară și altor resortisanți ai țărilor terțe cu reședința legală în Ucraina care nu se pot întoarce în țara sau regiunea lor de origine.

⁴ Comunicare privind orientările operaționale pentru punerea în aplicare a protecției temporare, C(2022) 1806 (21.3.2022).

pentru a sprijini statele membre să facă față provocărilor de zi cu zi și noilor situații cu care se confruntă.

În prezent este operațională o platformă de solidaritate pentru a coordona cooperarea dintre statele membre, începând cu transferurile din Moldova, care este supusă unei presiuni extraordinare. Platforma va coordona ofertele de solidaritate și nevoile identificate, inclusiv capacitatea de primire⁵. Aceasta va garanta că facilitățile și serviciile din întreaga UE pot fi utilizate în mod optim, conectând toate instrumentele de la nivelul UE pentru a răspunde nevoilor statelor membre. În acest sens, se va acorda o atenție deosebită cazurilor celor mai vulnerabile, în special copiilor. În prima săptămână de funcționare a platformei, șase state membre și Norvegia s-au angajat să primească persoane care au fugit din Ucraina și care generau o presiune uriașă asupra capacităților de primire ale Moldovei. Pentru asigurarea unei implementări rapide și a obținerii de rezultate în cadrul platformei de solidaritate, va fi esențială implicarea activă a tuturor părților interesate, a statelor membre și a agențiilor. Furnizarea de date transparente și actualizate⁶ de către statele membre va fi esențială pentru o coordonare eficientă, astfel încât persoanele să fie redirecționate către statele membre care dispun de capacitate suficientă.

Având în vedere amploarea nevoilor, toate sectoarele societății sunt implicate în asigurarea accesului la drepturile aferente protecției temporare – cazare, educație, asistență medicală și acces la locuri de muncă. Autoritățile locale și regionale, întreprinderile, partenerii sociali, serviciile de sănătate, serviciile sociale și de ocupare a forței de muncă, serviciile de protecție a copilului, structurile de îngrijire a copiilor și școlile au un rol important, alături de societatea civilă, organizațiile conduse de migranți și comunitățile din diasporă. Acest angajament va fi susținut de un nou efort major la nivelul UE, care va maximiza impactul finanțării disponibile și va face apel la o gamă largă de rețele de experți.

Sprijinirea unui număr atât de mare de persoane nou-sosite în Europa care fug din calea războiului împotriva Ucrainei necesită umanitate și flexibilitate. Aceasta reprezintă o provocare majoră în ceea ce privește organizarea și coordonarea eficientă atât la nivelul UE, cât și cu autoritățile ucrainene și partenerii internaționali. UE se confruntă cu o provocare fără precedent și va răspunde celor care au nevoie de ajutor prin utilizarea forței sale colective, în conformitate cu valorile și cu modul de viață european.

Comisia:

- ***va mobiliza rețele-cheie pentru a ajuta statele membre, prin intermediul platformei de solidaritate, să utilizeze în mod optim resursele și expertiza din întreaga UE;***
- ***va ajuta statele membre să utilizeze fondurile UE în mod rapid și flexibil, astfel încât finanțarea personalizată să poată circula rapid pentru a sprijini eforturile întreprinse de statele membre, de organizațiile-cheie și de societatea civilă pentru a transforma în realitate drepturile acordate prin protecția temporară;***
- ***va institui structuri specifice pentru ca atât statele membre ale primei intrări, cât și statele membre de destinație, precum și alți furnizori de servicii esențiale să poată utiliza cele mai bune instrumente disponibile cât mai rapid posibil.***

---

⁵ Această activitate se bazează pe orientările furnizate de statele membre în cadrul mecanismului integrat pentru un răspuns politic la crize (IPCR).

⁶ Inclusiv date referitoare la fluxurile și numărul de persoane prezente pe teritoriile statelor membre, precum și la capacitățile de cazare disponibile.

I OFERIREA UNEI ZONE SIGURE ÎN EUROPA

Ucrainenii au fost forțați de agresiunea rusă să își părăsească țara împotriva voinței lor și mulți dintre ei vor dori să se întoarcă în cele din urmă acasă. Întrucât nu se știe deloc cât de curând va fi posibil acest lucru, sprijinul trebuie să fie acordat **imediat**, dar și să țină seama de **posibilitatea unei șederi prelungite**. Acest lucru se reflectă în modul în care este concepută Directiva privind protecția temporară, care prevede acordarea unei protecții inițiale pentru o perioadă de un an, dar care ar putea fi reînnoită automat de două ori, de fiecare dată pentru șase luni. Sprijinul oferit statelor membre va combina sprijinul pentru a face față provocărilor actuale cu abordarea cerințelor previzibile ale acestora pe termen mediu.

Planul de acțiune privind integrarea și incluziunea pentru perioada 2021-2027⁷ oferă un cadru solid pentru orientarea activității și pentru sprijinirea legăturilor apropiate pe care le vedem astăzi între persoanele strămutate din Ucraina și comunitățile-gazdă. Planul de acțiune subliniază importanța includerii, în conceperea acțiunilor, a unei game largi de părți interesate – inclusiv a persoanelor nou-sosite și a comunităților din diasporă. Acest lucru este esențial pentru a asigura comunicarea, capacitatea și asumarea efectivă a responsabilității. De asemenea, este importantă coordonarea, inclusiv, atunci când este posibil, cu autoritățile ucrainene, astfel încât contribuțiile din partea autorităților publice, a organizațiilor filantropice și a societății civile să asigure împreună un efect optim. Comisia a mobilizat Erasmus+, Corpul european de solidaritate și comunitățile culturale să își adapteze activitățile pentru a sprijini persoanele sosite.

Persoanele nou-sosite și comunitățile-gazdă ale acestora ar trebui să primească **asistență direcționată cât mai curând posibil**. Această abordare reflectă sprijinul masiv deja necesar, care este acordat, în primul rând, de vecinii imediați ai Ucrainei: Polonia, România, Ungaria și Slovacia. Foarte curând, accentul se va muta pe sprijinirea persoanelor strămutate pentru a se stabili. Cea mai bună modalitate de a reduce dependența de sprijinul extern și de a intensifica interacțiunea cu comunitățile-gazdă este de a ajuta persoanele sosite să atingă un anumit grad de autonomie financiară – cel mai evident prin găsirea unui loc de muncă pe măsura competențelor și a calificărilor lor – și de a le asigura accesul la locuințe, educație, asistență medicală și alte servicii sociale. Atunci când este posibil, autoritățile ucrainene ar putea fi în continuare în măsură să furnizeze evidențe și informații care vor ajuta statele membre să direcționeze sprijinul cu mai multă eficacitate și se vor depune toate eforturile pentru a ajuta persoanele care nu au documente.

Un factor esențial pentru a ajuta persoanele nou-sosite va fi **informarea** cu privire la drepturile oferite. Informațiile transmise la frontieră sunt deja foarte valoroase. A fost lansată o pagină web în sprijinul persoanelor care fug din Ucraina⁸, pentru a le ajuta să înțeleagă de ce drepturi beneficiază în UE. Site-ul web conține informații despre trecerea frontierei, drepturile la sosire și continuarea călătoriei. Comisia va continua să colaboreze cu agențiile UE, cu statele membre, cu agențiile ONU și cu alți parteneri pentru a se asigura că cetățenii dispun de informațiile de care au nevoie, precum și pentru a combate dezinformarea pro-rusă menită să răspândească îndoieli și incertitudini.

Existența unor **date exacte** va fi, de asemenea, esențială pentru a orienta răspunsul UE în direcția bună – inclusiv date privind nevoile, vulnerabilitățile specifice și starea de sănătate, legăturile familiale, grupele de vârstă și competențele persoanelor care sosesc, precum și

⁷ COM(2020) 758 final (24.11.2020).

⁸ [Informații pentru persoanele care fug din calea războiului din Ucraina |Comisia Europeană \(europa.eu\)](https://europa.eu/commission/press-room/detail/2022/01/11-ukraine-refugees)

destinațiile alese de acestea în Europa. Va fi esențial ca statele membre să facă schimb de date exacte, comparabile și actualizate pentru ca solidaritatea să poată funcționa în mod eficace în toate domeniile. Rețeaua aferentă mecanismului UE de pregătire pentru situații de criză și de gestionare a crizelor legate de migrație partajează deja date valoroase și se va concentra asupra unor aspecte specifice, cum ar fi numărul minorilor neînsoțiți, al persoanelor cu handicap sau capacitatea de primire adecvată pentru familii. Platforma de solidaritate și alte rețele-cheie se ocupă deja de corelarea capacității cu nevoile și abordează aspecte precum identificarea domeniilor în care există lacune în materie de competențe pe care persoanele nou-sosite le pot acoperi. În continuare vor fi explorate și alte modalități de colectare a datelor privind circulația populației.

Pentru ca persoanele care sosesc din Ucraina să se adapteze în UE, trebuie să primească sprijin ca să depășească **barierele culturale și lingvistice**. Acest lucru este valabil atât pentru adulți, cât și pentru copii. UE poate contribui la inițiative precum sprijinirea centrelor de primire, site-uri web cu orientări practice pentru a lua legătura cu comunitatea locală și cu serviciile publice, adăugarea limbii ucrainene la instrumentele de sprijinire a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și publicitatea privind site-urile web de e-learning în limba ucraineană existente. Limba ucraineană tocmai a fost adăugată la limbile instrumentului de traducere automată al Comisiei Europene, instrument care este pus la dispoziția autorităților publice naționale pentru a le sprijini activitatea⁹. Finanțarea integrării permite ca învățarea limbilor străine să fie disponibilă imediat tuturor categoriilor de vârstă. Mediatorii culturali și interpreții, inclusiv din diasporă și chiar din rândul persoanelor nou-sosite, pot contribui, de asemenea, la integrarea interculturală.

O parte din asimilarea în viața normală a persoanelor care sosesc din Ucraina este **accesul la conturi bancare** în UE, astfel încât oamenii să poată primi ajutoare sociale sau salarii ori să poată efectua plăți. Beneficiarii protecției temporare au dreptul la un cont bancar de bază¹⁰. Comisia este în contact cu sectorul bancar pentru a asigura punerea în aplicare a acestor măsuri, iar acest lucru va fi inclus în campaniile de informare. În Orientările privind punerea în aplicare a Directivei privind protecția temporară se recomandă, de asemenea, ca statele membre să faciliteze deschiderea unui cont bancar chiar înainte de eliberarea unui permis de ședere.

UE intenționează nu numai să îi primească pe cei care fug din calea războiului, ci și să le garanteze **siguranța** în Europa. Majoritatea covârșitoare a celor care au putut trece în UE sunt femei, copii și persoane în vârstă, aproximativ jumătate dintre persoanele sosite fiind copii. Este esențial ca niciuna dintre aceste persoane să nu fie expusă unor noi pericole în noua sa situație. ONG-urile și alte persoane care lucrează în regiunile de frontieră au subliniat că există riscul ca oamenii să cadă pradă unor oferte false de cazare sau transport și să se regăsească în mâinile traficanților. Copiii, minorii neînsoțiți și orfanii sunt expuși unui risc deosebit de ridicat, iar înregistrarea la prima intrare este esențială pentru asigurarea respectării interesului superior al copilului în toate etapele. Fiecare copil ar trebui să poată fi trasabil din momentul în care părăsește Ucraina până în momentul sosirii în țara de destinație. Europol raportează că traficanții vizează minorii neînsoțiți la frontieră și a alertat statele membre pentru ca acestea să raporteze toate cazurile suspecte. Legile și procedurile naționale de verificare și monitorizare a familiilor substitutive și a altor gazde trebuie să fie pe deplin respectate, în conformitate cu interesul superior al copilului. Rețeaua de raportori naționali

---

⁹ Traducere automată pentru administrațiile publice – eTranslation (europa.eu)

¹⁰ A se vedea Directiva 2014/92/UE privind conturile de plăți.

privind traficul de persoane s-a angajat pe deplin să sprijine înregistrarea efectivă a entităților și a persoanelor care oferă cazare și transport. Femeile și fetele care fug din calea conflictelor armate sunt expuse unor riscuri deosebite, pentru protecția lor fiind necesare măsuri specifice¹¹.

Respectarea deplină a drepturilor fundamentale trebuie să fie o piatră de temelie a răspunsului UE, indiferent de cetățenia sau etnia persoanelor care sosesc. Toate măsurile UE vor acorda o atenție deosebită nediscriminării și vulnerabilităților specifice ale anumitor grupuri expuse unui risc mai mare de discriminare, inclusiv ale **romilor și ale altor minorități**, precum și ale comunității **LGBTIQ**, de la prima sosire până la primire și integrare.

2. PROTECȚIE SPECIALĂ PENTRU COPII

În condițiile în care copiii reprezintă jumătate dintre persoanele care au părăsit Ucraina din cauza invaziei Rusiei, UE este hotărâtă să asigure cu prioritate faptul că acești copii sunt bine îngrijiți. Acest lucru va necesita un efort deosebit, începând din primul moment de identificare și înregistrare. Toate serviciile publice, precum și societatea civilă vor trebui să fie pregătite să răspundă și să se asigure că drepturile și interesul superior al copiilor sunt protejate. Sunt disponibile fonduri UE pentru a sprijini incluziunea socială, îngrijirea de către familii substitutive și consilierea psihosocială, precum și pentru educație.

Fiecare copil care fuge din Ucraina a suferit traumele războiului și consecințele acestuia. Copiilor trebuie să li se **garanteze accesul rapid la drepturile lor**, fără discriminare, inclusiv la sprijinul psihosocial, la asistența medicală și la educația de care au nevoie (a se vedea mai jos)¹². Copiilor ar trebui să li se furnizeze informații adaptate vârstei lor cu privire la situația în care se află, de către personal instruit să lucreze în domeniul protecției copilului. O atenție și un sprijin deosebit sunt necesare în cazul celor care sunt orfani, neînsoțiți sau separați de familiile lor, iar pentru copiii cu nevoi speciale sau cu handicap sunt necesare dispoziții speciale.

Autoritățile naționale pentru copii și serviciile naționale de protecție a copilului din statele membre au un rol-cheie în asigurarea sprijinului și a protecției adecvate a tuturor copiilor care sosesc din Ucraina. Organizațiile de tineret și lucrătorii de tineret pot, de asemenea, să joace un rol esențial în furnizarea de ajutor concret și de sprijin psihologic copiilor care sosesc din Ucraina¹³. Activitățile culturale și sportive pot fi, de asemenea, importante pentru abordarea traumelor psihologice și promovarea integrării. Este deosebit de important să existe linii de responsabilitate și puncte de contact bine coordonate și clare.

Strategia UE privind drepturile copilului oferă un cadru cuprinzător de acțiuni pentru a se asigura faptul că nevoile copiilor sunt luate în considerare pe deplin. În cadrul Garanției europene pentru copii¹⁴, sunt în curs de numire **coordonatorii naționali**, iar luna aceasta au fost

---

¹¹ A se vedea Propunerea Comisiei de directivă privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, COM(2022) 105 (8.3.2022).

¹² Comunicare privind orientările operaționale pentru punerea în aplicare a protecției temporare, C(2022) 1806 (21.3.2022).

¹³ Părțile interesate și coordonatorii naționali ai Anului european al tineretului sunt, de asemenea, încurajați să reprojeteze activitățile de la nivel național pentru a mobiliza tinerii să ofere sprijin și să dea dovadă de solidaritate.

¹⁴ COM(2021) 142, 24.3.2021. A se vedea, de asemenea, Comunicarea Comisiei privind protecția copiilor migranți, COM(2017) 211, 12.4.2017. În conformitate cu Garanția europeană pentru copii, statele membre asigură accesul la educație și îngrijire timpurie gratuită, la educație, la îngrijiri de sănătate gratuite, la

prezentate planurile naționale de acțiune, în care se pune un accent deosebit pe copiii proveniți dintr-un context de migrație, chiar înainte de invadarea Ucrainei de către Rusia. Coordonatorii naționali vor avea de acum înainte un rol special în stimularea și coordonarea eforturilor la nivel național și cu autoritățile regionale și locale, precum și în schimbul de bune practici de la nivelul UE. În plus, la 31 martie va fi lansată Rețeaua UE pentru drepturile copiilor, care va reuni reprezentanți naționali, organizații internaționale, ONG-uri, ombudsmani și reprezentanți ai copiilor înșiși.

Provocarea de a face față unui număr mare de sosiri nu trebuie să împiedice înregistrarea tuturor **copiilor neînsoțiți**. Aceștia ar trebui să beneficieze de un sprijin deplin și sigur, iar un reprezentant al serviciilor de protecție a copilului ar trebui să fie prezent la fața locului cât mai curând posibil. În cazul copiilor separați (cei care sosesc cu alți adulți decât persoana care se ocupă în mod obișnuit de îngrijirea lor), autoritățile naționale ar trebui să verifice documentele relevante pentru a confirma identitatea copilului și consimțământul părinților. Programele de regăsire a familiei ar trebui să urmărească reunirea minorilor neînsoțiți cu membri de familie din alte părți ale UE. Cum acest lucru poate lua timp, se impune o precauție deosebită în vederea stabilirii unor soluții pe termen lung pentru copiii respectivi. Comisia va colabora cu organizațiile internaționale și cu statele membre pentru a reuni familiile despărțite din cauza războiului.

Având în vedere vulnerabilitatea și nevoile lor specifice, în cazul **copiilor proveniți din instituții** din Ucraina, cum ar fi orfeline sau alte adăposturi, în special în cazul celor cu handicap, se impune sesizarea imediată a autorităților de protecție a copilului. Interesul superior al copilului va indica adesea un plasament temporar în familii substitutive sau un alt tip de îngrijire în comunitate, cu instituirea garanțiilor necesare.

Statele membre sunt încurajate să fie deosebit de vigilente cu privire la **copiii expuși riscului** de trafic de persoane sau de răpire. Ar trebui să i se facă publicitate pe scară largă liniei telefonice de asistență la nivelul UE pentru copiii dispăruți, 116000. Noul Sistem de informații Schengen, care va intra în funcțiune în lunile următoare, va oferi posibilitatea de a introduce semnalări nu numai cu privire la copii dispăruți, ci și semnalări „preventive”, iar această posibilitate ar trebui să fie utilizată pe deplin.

Pe lângă orientările generale privind transferarea beneficiarilor de protecție temporară, Comisia pregătește proceduri standard de operare specifice pentru **transferarea minorilor neînsoțiți**. Acestea sunt în curs de elaborare împreună cu statele membre și cu agențiile UE și ale ONU, pentru a garanta că interesul superior al copiilor se află pe primul loc. Orientările vor fi comunicate tuturor autorităților relevante pentru ca acestea să dispună de un cadru prin care să se asigure că toate cazurile de copii neînsoțiți și separați de familie, indiferent de urgența lor, sunt tratate cu respectarea garanțiilor necesare. Platforma de solidaritate va acorda prioritate transferării în condiții de siguranță a minorilor neînsoțiți (a se vedea mai jos).

3. ACCESUL LA EDUCAȚIE

Cu o proporție atât de mare de copii în rândul celor care fug din Ucraina, sistemele de învățământ se confruntă cu **o provocare logistică imensă și cu o responsabilitate socială majoră**. Reintegrarea rapidă a copiilor în sistemele de educație timpurie și în școli va fi un

---

alimentație sănătoasă și la locuințe adecvate pentru copiii aflați în dificultate. Copiii proveniți dintr-un context de migrație reprezintă unul dintre principalele grupuri-țintă.

factor major pentru revenirea la stabilitate, contribuind la atenuarea stresului psihologic. Se poate preconiza că o majoritate covârșitoare a copiilor provin din familii care au fost despărțite, mulți dintre ei fiind neînsoțiți. Școlile, unitățile de educație și formare profesională și unitățile de educație timpurie pot facilita accesul copiilor și tinerilor strămutați la serviciile sociale și de sănătate, inclusiv la sprijin psihosocial, și pot crea un sentiment de comunitate. Numărul copiilor cu drept de școlarizare se ridică la milioane, fiind necesare consolidări majore atât în ceea ce privește infrastructura, cât și personalul. Acest lucru va necesita o abordare de tip Echipa Europa, cu fonduri UE care să sprijine statele membre la nivel național și local și să valorifice sprijinul existent.

Este probabil ca numărul copiilor să fie mai mare în unele regiuni decât în altele. La început, copiii se vor afla în principal în țările învecinate cu Ucraina, aceste state membre având nevoie de ajutor imediat, dar, în curând, alte destinații din Europa pot găzdui grupuri mai mari de copii și vor avea nevoie de sprijin specific. **Prioritatea imediată** este de a le oferi acestor copii un loc în care să se simtă în siguranță și să aibă acces la educație, urmată de abordarea barierelor lingvistice și a traumelor psihologice. În funcție de situațiile locale, va fi nevoie de diferite combinații de integrare directă în sistemul de învățământ local și de clase de primire temporară, care să îi pregătească mai întâi pentru integrarea în sistemul de învățământ general. Este important ca familiile să fie contactate la sosire, iar părinții și tutorii să primească toate informațiile necesare¹⁵. Mulți copii vor fi ieșit de ceva timp din sistemul formal de învățământ și vor avea nevoie de ajutor special pentru a recupera întârzierea. Alți copii vor avea nevoi speciale. Centrele de educație nonformală pot juca un rol important pentru copiii aflați în această situație. Accesul la activități extrașcolare, cum ar fi sportul și activitățile culturale, este, de asemenea, important, alături de asistența psihosocială și cursurile de limbă. Un sprijin suplimentar, inclusiv recrutarea de profesori vorbitori de limba ucraineană, ar contribui la integrare și la eliminarea barierelor lingvistice.

Statele membre analizează care este flexibilitatea necesară și cum se pot adapta rapid **normele juridice și administrative** pentru a asigura accesul la sistemele școlare și a mobiliza cadre didactice suplimentare – inclusiv prin recunoașterea calificărilor educaționale dobândite în Ucraina. Acest lucru va include și analizarea posibilelor obstacole financiare în calea educației. De asemenea, acum trebuie să înceapă pregătirile pentru a permite începerea fără sincope a următorului trimestru școlar, analizând capacitățile, pregătind cadrele didactice și identificând răspunsuri la nevoile grupurilor specifice, precum și abordând nevoile în materie de formare lingvistică sau de traducere. Aceste elemente vor fi esențiale pentru a asigura un mediu școlar favorabil incluziunii. **Fondurile politicii de coeziune** a UE pot contribui la finanțarea unei game largi de activități de sprijinire a integrării în sistemul de educație. Printre acestea se numără și cursurile de limbi străine. Erasmus+ poate oferi sprijin pentru ca anumiți membri ai personalului să lucreze temporar în locurile în care există concentrări de persoane strămutate, iar Comisia va sprijini eforturile de a găsi personal și cunoștințe de specialitate adecvate prin intermediul agențiilor naționale Erasmus+¹⁶. În cazul în care instituțiile participă deja la proiecte de cooperare Erasmus+, acestea pot fi adaptate la noile nevoi, de asemenea colaborând îndeaproape cu fondurile politicii de coeziune. Comisia va reuni statele membre pentru a încuraja schimbul de experiență și identificarea măsurilor necesare pentru continuarea educației copiilor strămutați. Comisia va sprijini statele membre

¹⁵ Platforma de e-learning a Academiei UE va oferi sprijin educațional, inclusiv pentru integrarea copiilor refugiați, precum și a membrilor de familie adulți și a îngrijitorilor acestora. De asemenea, platforma poate găzdui canale media specifice educației (pentru podcasturi și discuții video în direct și înregistrate).

¹⁶ Se poate recurge, de asemenea, la platforma pentru educația adulților [EPALE](#) (Platforma electronică pentru educația adulților în Europa).

prin punerea în comun a cunoștințelor de specialitate disponibile din întreaga Europă cu privire la integrarea eficace a copiilor strămutați în sistemele naționale de învățământ, inclusiv prin intermediul claselor de primire și al educației digitale, precum și în învățământul superior. Comisia va organiza acțiuni de învățare reciprocă și va reuni orientări de politică privind integrarea copiilor și adolescenților în procesul de școlarizare sau în alt tip de formare sau studii.

Deși va fi prioritar ca, pentru a intra în sistemul de învățământ general, copiii să fie ajutați să învețe limba țării-gazdă, aceștia vor trebui să își dezvolte în continuare competențele și în limba lor maternă și, cel puțin pentru o perioadă de tranziție, vor avea nevoie de **materiale școlare** în limba ucraineană. Oficiul pentru Publicații al UE este pregătit ca, în cooperare cu autoritățile ucrainene, să imprime manuale școlare în limba ucraineană pentru elevii care se află în prezent în UE. Materialele didactice și cursurile de limbi străine, pentru care Comisia poate obține drepturile, pot fi, de asemenea, publicate în format electronic pe platforma publică **School Education Gateway**, care oferă informații și materiale gratuite de dezvoltare profesională cadrelor didactice și altor părți interesate din domeniul educației. Platforma va servi drept ghișeu unic care să ofere acces la materiale educaționale din Ucraina și la materiale ale statelor membre în limba ucraineană. O altă inițiativă va implica **furnizorii de tehnologii educaționale cu sediul în UE**, pe baza activității desfășurate de guvernul ucrainean, de statele membre și de alte surse recunoscute, pentru a furniza conținut educațional digital specific pe platforme locale adaptabile. Această inițiativă se va baza, de asemenea, pe accesul copiilor la echipamente pentru a utiliza ofertele de educație digitală: în acest scop, ar putea fi organizate donații de dispozitive neutilizate, recondiționate și noi din partea cetățenilor, a întreprinderilor și a instituțiilor publice. Telecentrelor, centrele locale în care oamenii își pot îmbunătăți competențele digitale, pot contribui, de asemenea, prin asigurarea accesului la educație și învățare online.

Va fi esențial să se valorifice capacitățile profesorilor ucraineni aflați printre persoanele nou-sosite în Europa. Prin intermediul unor grupuri create în spațiul securizat al platformei, **comunitatea eTwinning** poate oferi sprijin cadrelor didactice care se confruntă cu provocarea de a integra elevii nou-sosiți și de a discuta despre contextul războiului în clasă. Pe lângă cadrele didactice ucrainene deja implicate în eTwinning, la acest proiect poate participa orice cadru didactic care a părăsit țara și a stabilit legături cu o școală.

Pe lângă sprijinul pentru învățământul primar și secundar, **instituțiile de învățământ superior** analizează deja modul în care îi pot primi și integra în campusurile lor pe studenții și personalul academic care fug din Ucraina. Este nevoie de flexibilitate pentru a facilita accesul la cursuri și a oferi oportunități studenților care beneficiază de protecție temporară și care trebuie să își continue studiile. Acest lucru va necesita o analiză rapidă a modului în care pot fi recunoscute și luate în considerare creditele și calificările obținute în cadrul învățământului superior în Ucraina¹⁷. Flexibilitatea din cadrul programului de finanțare **Erasmus+** și sinergiile cu fondurile politicii de coeziune vor fi utilizate pentru a sprijini educația studenților și integrarea personalului din instituțiile de învățământ superior care fug, de asemenea, din calea războiului. Erasmus+ va promova, de asemenea, învățarea reciprocă între statele membre pentru instituțiile de învățământ superior și personalul acestora.

---

¹⁷ Acest demers va fi sprijinit de rețeaua centrelor naționale de informare pentru recunoaștere academică.

4. ACCESUL LA ASISTENȚĂ MEDICALĂ

Mulți dintre cei care fug din calea războiului împotriva Ucrainei sosesc în Europa având o stare de sănătate vulnerabilă. O mare parte dintre ei s-au confruntat cu dificultăți reale în timpul călătoriei sau pot fi chiar răniți. Unele dintre acestea sunt persoane cu afecțiuni preexistente care necesită tratament continuu sau femei gravide. Multe persoane se pot confrunta cu probleme de sănătate mintală din cauza experiențelor lor recente. Copiii au nevoi speciale, iar îngrijirea psihosocială, nutriția și îngrijirea pentru nevoi speciale sau pentru persoanele cu handicap ar trebui să constituie priorități specifice.

Directiva privind protecția temporară subliniază drepturile persoanelor care intră în domeniul său de aplicare la asistență socială și medicală, inclusiv la îngrijirea sănătății mintale. Comisia recomandă statelor membre să asigure un acces larg la prestațiile de boală și să le afilieze la sistemul public de sănătate din statul membru gazdă. Acest lucru va necesita, de asemenea, informații clare pentru persoanele care sosesc cu privire la procedurile și condițiile de acces la asistență medicală. Unele inițiative existente ale UE în materie de integrare includ deja o componentă solidă în materie de sănătate¹⁸. În același timp, Comisia va analiza modul în care calificările lucrătorilor ucraineni din domeniul sănătății, inclusiv ale profesioniștilor din domeniul sănătății mintale, pot fi recunoscute, astfel încât aceștia să poată juca un rol în ceea ce privește satisfacerea noilor nevoi.

Prioritatea imediată este tratarea persoanelor care au nevoie urgentă de tratament și îngrijire spitalicească specializată, fie că este vorba de asistență medicală de urgență sau de tratament pentru boli cronice. Comisia a instituit un **mecanism¹⁹ de solidaritate pentru transferurile medicale în interiorul UE** din statele membre învecinate cu Ucraina, în care sistemele de sănătate sunt supuse unor presiuni deosebite. Statele membre au pus deja la dispoziție 10 000 de locuri, inclusiv locuri pentru pacienții bolnavi de cancer și cei care au suferit arsuri, precum și secții pediatrie și paturi pentru nou-născuți și mamele acestora. De asemenea, au fost livrate statelor membre aflate sub presiune vaccinuri, medicamente și echipamente medicale, inclusiv ambulanțe.

Comisia invită statele membre să utilizeze pe deplin noile proceduri standard de operare pentru transferurile medicale prin intermediul **sistemului de alertă precoce** din cadrul mecanismului. Acestea permit statelor membre să solicite sprijin pentru transferul eficient și sigur al dosarelor medicale ale pacienților și prezintă principalele componente care trebuie abordate – cum ar fi afecțiunea, necesitatea tratamentului și situația familială. Materialele medicale reprezintă o parte esențială a activității **mecanismului de protecție civilă al Uniunii (UCPM)** pentru sprijinirea statelor membre. În timp ce statul membru destinat acoperă costul tratamentului și al îngrijirii pacienților care sosesc, evacuările medicale și livrarea de materiale medicale pot fi sprijinite și cofinanțate de UCPM. Acest lucru a ajutat statele membre să doneze medicamente, vaccinuri de rutină și echipamente pentru a răspunde nevoilor medicale urgente. Pentru a contribui la accelerarea transferurilor pacienților în scop medical, Comisia, în strânsă coordonare cu statele membre și cu OMS Europa, este pregătită să sprijine înființarea unor **centre de triaj** în statele membre cele mai afectate pentru pacienții aflați chiar la frontieră, pentru a se stabili un prim diagnostic, a se determina urgența și a se identifica spitalele la care aceștia pot fi trimiși. UCPM poate, de asemenea, să ajute statele membre să trimită personal medical pe teren.

¹⁸ Cum ar fi Parteneriatul pentru incluziune din cadrul Agendei urbane.

¹⁹ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news/ukraine-commission-sets-european-solidarity-mechanism-intra-eu-medical-transfers-refugees-and-2022-03-08_en

Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC) monitorizează permanent situația sanitară, inclusiv riscul de boli infecțioase cauzate de situația umanitară. Acesta oferă orientări practice în materie de sănătate publică și sprijin pe teren pentru țările care se confruntă cu un aflux mare de persoane strămutate. Acest lucru se bazează pe instituirea de către statele membre a unor sisteme de supraveghere solide²⁰, precum și pe solicitarea sprijinului necesar pe teren pentru a contribui la combaterea focarelor de boli și la o mai bună acoperire vaccinală. ECDC a emis, de asemenea, **orientări privind prevenirea și controlul bolilor infecțioase**²¹ pentru a spori gradul de conștientizare în rândul furnizorilor de asistență medicală comunitară cu privire la necesitatea de a asigura accesul la servicii și continuitatea programelor de vaccinare, precum și la sprijinul pentru sănătatea mintală și psihosocială.

Acoperirea vaccinală în Ucraina este redusă în comparație cu UE, în special în ceea ce privește tuberculoza, poliomielita, rujeola și COVID-19. Vaccinarea standard a copiilor ar trebui considerată o prioritate, iar campaniile de vaccinare specifice ar ajuta cadrele medicale naționale să pună în aplicare acest lucru. În acest stadiu, multe persoane se află în centre de primire sau în alte spații de cazare comune și pot fi deosebit de vulnerabile la riscurile de infecție. Autoritatea pentru Pregătire și Răspuns în caz de Urgență Sanitară din cadrul Comisiei sprijină achiziționarea și furnizarea de vaccinuri, ținând seama de faptul că, pentru o protecție completă, vaccinările copiilor necesită mai multe doze, eșalonate pe mai multe luni. Un element esențial pentru campaniile de vaccinare este ca vaccinurile să fie ușor accesibile tuturor celor care sosesc din Ucraina, ceea ce necesită o bună comunicare și planificare în toate zonele în care oamenii rămân pe perioade mai lungi. Situația actuală va conduce la creșterea nevoilor generale ale UE în materie de medicamente, iar UE și statele membre vor colabora pentru a monitoriza și a aborda problemele legate de aprovizionare. Această colaborare poate fi extinsă pentru a include achiziționarea de noi vaccinuri și medicamente, în cazul în care statele membre își exprimă o astfel de necesitate.

Accesul facil, rapid și gratuit la vaccinarea împotriva **COVID-19** pentru cei care nu au primit încă prima doză de vaccin sau doza de rapel este esențial. Este deosebit de important să se asigure siguranța persoanelor celor mai vulnerabile. Stocurile de vaccinuri împotriva COVID-19 din UE sunt suficiente pentru a acoperi nevoile celor care sosesc din Ucraina. Comisia recomandă ca statele membre să pună la dispoziție în mod gratuit teste pentru COVID-19 în timpul procesului de sosire.

Comisia va consolida acțiunile specifice de sprijinire a **sănătății mintale și a cazurilor de traumă** vizând persoanele care fug din calea războiului, colaborând cu ONG-urile și cu societatea civilă. Aceasta va include sprijinirea unei sporiri a capacității desfășurate pe teren pentru a oferi sprijin în situații de criză în domeniul sănătății mintale, precum și crearea în UE a unei rețele de profesioniști în domeniul sănătății mintale vorbitori de limbă ucraineană²². O inițiativă din cadrul programului EU4Health va colecta și va pune în aplicare cele mai bune practici privind sănătatea și bunăstarea mintală, acordând o atenție deosebită persoanelor care au suferit traume.

---

²⁰ Acest lucru se poate aplica, de asemenea, în ceea ce privește supravegherea apelor uzate pentru a identifica prezența virusurilor.

²¹ [Operational public health considerations for the prevention and control of infectious diseases in the context of Russia's aggression towards Ukraine \(Considerente operaționale în materie de sănătate publică pentru prevenirea și controlul bolilor infecțioase în contextul agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei\) \(europa.eu\)](#).

²² Comisia va colabora, de asemenea, cu proiectul-pilot privind pachetul minim de servicii pentru sănătatea mintală și psihosocială elaborat de OMS, UNICEF și alte agenții ale ONU.

Platforma UE privind politica în domeniul sănătății²³ a creat o rețea dedicată schimbului de informații și coordonării noilor inițiative privind preocupările legate de sănătatea publică.

5. ACCESUL LA LOCURI DE MUNCĂ

Dreptul de **acces la piața muncii** este un aspect esențial al drepturilor oferite persoanelor care beneficiază de protecție temporară din partea UE. Pentru a preveni potențialele tensiuni, beneficiile reciproce reale ale participării celor care fug din calea războiului din Ucraina pe piața forței de muncă trebuie explicate și comunicate în mod corespunzător. Angajarea rapidă poate avea un impact major asupra vieții persoanelor nou-sosite, permițându-le să fie independente din punct de vedere economic și să se integreze în comunitatea locală, reducând în același timp sarcina economică asupra comunităților-gazdă. Importanța de a oferi acces la piața forței de muncă a fost subliniată într-o declarație comună a miniștrilor afacerilor sociale din Republica Cehă, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, România și Slovacia, unele dintre țările care găzduiesc cel mai mare număr de persoane nou-sosite. În declarația²⁴ lor, aceștia subliniază, de asemenea, necesitatea unui sprijin din partea UE.

Directiva privind protecția temporară prevede că persoanele care beneficiază de protecție temporară ar trebui să poată desfășura **activități salariate sau independente**, precum și să beneficieze de **formare profesională**. Comisia invită statele membre să ia măsuri la nivel național pentru a pune în aplicare de urgență aceste dispoziții, în strânsă cooperare cu partenerii sociali. Informarea persoanelor în cauză cu privire la drepturile lor este esențială, astfel încât să poată începe să lucreze cât mai curând posibil.

De asemenea, acestea ar trebui să beneficieze de **egalitatea de tratament** în ceea ce privește remunerarea și alte condiții de muncă. Comisia recomandă statelor membre să interpreteze în cel mai larg mod posibil drepturile acordate prin Directiva privind protecția temporară privind accesul la piața forței de muncă din UE, aplicând excepții de la libera circulație în cadrul pieței interne numai în circumstanțe justificate în mod corespunzător. În cazul beneficiarilor de protecție temporară în UE, accesul la piața forței de muncă din UE constituie un drept. De asemenea, Comisia încurajează acordarea unui astfel de acces beneficiarilor de protecție în temeiul legislației naționale. Acest lucru ar facilita autonomia financiară și un proces de integrare mai ușor pentru toți cei care beneficiază de o anumită formă de protecție în UE.

Sprijinirea persoanelor nou-sosite în vederea dobândirii competențelor necesare pentru a intra pe piața forței de muncă din UE este un obiectiv esențial al finanțării în cadrul politicii de coeziune a UE și a noii Acțiuni de coeziune în favoarea refugiaților în Europa (CARE), precum și al Fondului pentru azil, migrație și integrare. Aceasta ar putea include **sprijinul privind pregătirea pentru ocuparea unui loc de muncă** sau pentru antreprenoriat prin cursuri de limbi străine, consiliere, formare de bază sau sprijin pentru întreprinderi, statele membre având flexibilitatea de a adapta sprijinul la nevoile lor. Competențele lingvistice și digitale de bază pot fi, de asemenea, dezvoltate prin intermediul rețelelor din cadrul Pactului privind competențele, pentru a conecta autoritățile regionale și municipale, organizațiile din domeniul educației și ONG-urile implicate în sprijinirea persoanelor care au fugit din Ucraina. Comisia a adăugat limba ucraineană în cadrul **Instrumentului EU de stabilire a**

²³ În prezent, există o rețea specifică intitulată „Sprijinirea Ucrainei, a statelor membre vecine ale UE și a Moldovei”.

²⁴ <https://www.lm.gov.lv/en/article/joint-statement-ministers-social-affairs-czech-republic-baltic-states-poland-romania-and-slovakia>

profilului de competențe al resortisanților din țările terțe, pentru a-i ajuta pe ucrainenii aflați în căutarea unui loc de muncă și pe cei care doresc să își continue studiile.

Având în vedere numărul mare de femei care fug din calea războiului împotriva Ucrainei și care, în UE, pot fi efectiv considerate părinți unici susținători ai familiei monoparentale, **accesul la serviciile de îngrijire a copiilor** și la învățământul preșcolar va fi esențial pentru a le permite participarea pe piața muncii. Fondurile CARE pot sprijini atât serviciile, cât și infrastructura în acest domeniu.

Angajatorii și instituțiile de formare trebuie să fie în măsură să înțeleagă competențele celor care sosesc din Ucraina. Comisia elaborează în prezent noi orientări pentru a facilita **recunoașterea calificărilor profesionale** obținute în Ucraina și va continua colaborarea cu Fundația Europeană de Formare pentru a compara Cadrul european al calificărilor și cadrul național ucrainean al calificărilor. În plus, Comisia explorează potențialul acreditărilor digitale europene pentru învățare în ceea ce privește reeșterea diplomelor în format digital pentru cei care nu dețin documentele necesare din cauza faptului că au fugit din calea războiului. Fundația Europeană de Formare este în curs de creare a unui site web de resurse pentru a ajuta atât ucrainenii care solicită asistență pentru recunoașterea calificărilor lor, cât și pe cei care au nevoie de ajutor pentru a le interpreta.

Printre drepturile oferite în temeiul Directivei privind protecția temporară se numără dreptul la oportunități educaționale pentru adulți și la formare profesională. Sprijinul pentru persoanele care sosesc din Ucraina în procesul de recalificare poate contribui, de asemenea, la satisfacerea nevoilor pieței forței de muncă din UE și la soluționarea **lacunelor în materie de competențe**. Autoritatea Europeană a Muncii a identificat²⁵ 28 de ocupații, reprezentând 14 % din locurile de muncă din UE, care se confruntă cu deficite. Cedefop, agenția UE pentru educație și formare profesională, analizează milioane de locuri de muncă vacante din întreaga Europă pentru a examina ce competențe sunt necesare și unde. Serviciile publice de ocupare a forței de muncă vor juca un rol esențial în ceea ce privește elaborarea unor politici active în domeniul pieței forței de muncă pentru a valorifica competențele persoanelor nou-sosite și vor acționa ca factori de legătură pe piața forței de muncă. Comisia a solicitat tuturor serviciilor publice de ocupare a forței de muncă să colecteze informații cu privire la măsurile în vigoare și va prezenta orientări specifice privind integrarea lucrătorilor din Ucraina pe piața locurilor de muncă, inclusiv în zonele rurale. O schemă de sprijin specifică – bazată, în prima etapă, pe instrumentele disponibile în cadrul programului Erasmus pentru tineri antreprenori – ar putea sprijini, de asemenea, întreprinderile nou-înființate din Ucraina. Rețeaua întreprinderilor europene poate oferi sprijin noilor antreprenori care înființează întreprinderi.

În paralel cu cartografierea competențelor existente ale persoanelor nou-sosite din Ucraina și cu contribuția la conectarea acestora cu serviciile de ocupare a forței de muncă, cu locurile de muncă disponibile și cu angajatorii, Comisia va lansa o inițiativă-pilot privind **rezerva de talente la nivelul UE**. Acest instrument online le va permite candidaților să își prezinte competențele și disponibilitatea de a lucra. Proiectul-pilot va ține seama de inițiativele de succes în curs de desfășurare în state membre precum Portugalia și România. Acesta va fi elaborat în cooperare cu statele membre, cu implicarea partenerilor sociali și a tuturor părților interesate relevante, urmând să fie operațional până în vară. Platforma ar putea oferi un sprijin specific sectoarelor prioritare, de exemplu constând în contribuția la identificarea

---

²⁵ *Report on Labour Shortages and Surpluses* (Raport privind deficitele și excedentele forței de muncă), Autoritatea Europeană a Muncii, noiembrie 2021.

profesorilor pentru copiii strămutați sau a celor care pot să ofere cursuri de limbă, precum și a interpreților și a profesioniștilor din domeniul îngrijirii care să ofere sprijin privind serviciile esențiale pentru persoanele nou-sosite.

Comisia va colabora cu **partenerii sociali** pentru a informa beneficiarii de protecție și **sectorul privat** cu privire la drepturile în temeiul protecției temporare și la programele instituite pentru a corela ofertele de locuri de muncă și profilurile de competențe. Printre alți multiplicatori esențiali ai acestor măsuri se numără Rețeaua de integrare europeană și Parteneriatul european pentru integrare. Comisia va consolida parteneriatul și va acoperi integrarea pe piața muncii a persoanelor care fug din Ucraina. Toate aceste rețele ar putea contribui la dezvoltarea de programe de mentorat alături de societatea civilă, pe baza cooperării existente cu diaspora ucraineană.

6. ACCESUL LA CAZARE ȘI LOCUINȚE

Persoanele care fug din Ucraina au avut nevoie de adăpost imediat. Mulți dintre primii sosiți au mers direct la locuințe aparținând familiei și prietenilor. Cu toate acestea, din ce în ce mai mult, persoanele sosite au fugit din țară fără a avea confortul de a-și cunoaște destinația. Directiva privind protecția temporară oferă dreptul la cazare adecvată, care să răspundă nevoilor specifice ale persoanelor care sosesc, sau la mijloace de a obține o locuință. Aceasta face parte, de asemenea, din activitatea platformei de solidaritate: cazarea și locuințele vor fi un factor determinant pentru modul în care statele membre pot contribui la partajarea eforturilor în materie de primire a refugiaților.

Pentru a răspunde nevoilor imediate ale persoanelor care sosesc, mii de persoane fizice oferă deja locuințe și asistență, completând capacitatea oficială de primire a statelor membre. Această generozitate demonstrează solidaritatea și sentimentul unui scop comun pe care Europa le-a demonstrat în abordarea situației fără precedent cu care ne confruntăm. O nouă **inițiativă privind „locuințele sigure”** va sprijini europenii care își pun la dispoziție locuințele, adoptând inițiativele deja luate de unele state membre și de actorii regionali și locali, maximizând utilizarea fondurilor UE existente în acest scop și mobilizând fonduri specifice și resurse online, în funcție de necesități. Aceasta va sprijini, de asemenea, parteneriatele noi și inovatoare la nivel local, național și al UE, valorificând experiența programelor de sponsorizare comunitară.

Fondul pentru azil, migrație și integrare, precum și fondurile politicii de coeziune vor fi mobilizate pentru a consolida sistemele publice de primire. Statele membre care trebuie să își sporească capacitatea de primire pentru a oferi adăpost, materiale și servicii pot utiliza normele prevăzute pentru achizițiile publice urgente, așa cum s-a întâmplat în timpul crizei migrației din 2015-16.

Statele membre sunt încurajate să se coordoneze, prin intermediul platformei de solidaritate, în ceea ce privește facilitarea deplasării ulterioare a persoanelor care fug din calea războiului împotriva Ucrainei, prin stabilirea unor legături de transport între principalele lor puncte de sosire, tranzit și destinație. Acest lucru ar trebui să țină seama de capacitățile de primire din statele membre. Coordinarea dintre statele membre ar trebui să asigure o călătorie mai demnă a persoanelor către destinația aleasă, o mai bună partajare a eforturilor în întreaga Europă și o mai mare previzibilitate cu privire la numărul de sosiri pentru statele membre de destinație și de tranzit.

Cu toate acestea, ar putea fi necesare rapid **soluții mai permanente în materie de locuințe**, care trebuie luate în considerare în politicile mai ample ale statelor membre privind

locuințele, ținând seama atât de nevoile persoanelor nou-sosite, cât și de cele ale comunităților-gazdă în care locuințele devin deja insuficiente. Fondul european de dezvoltare regională contribuie la furnizarea de locuințe sociale familiilor și persoanelor din comunitate, iar acesta poate acoperi atât achiziționarea, cât și renovarea locuințelor. În plus, ar putea fi prevăzută oferirea unei chirii de bază pentru cazare. Fondul social european poate sprijini serviciile și cazarea comunitare, în special pentru persoanele cu nevoi speciale, persoanele cu handicap, copii și persoanele în vârstă.

7. SOLIDARITATEA ÎN ACȚIUNE

Sosirea în UE a unui număr atât de mare de persoane care fug din calea războiului cu o amploare fără precedent reprezintă o provocare cu care se confruntă Uniunea în ansamblul său, pe baza eforturilor extraordinare depuse în primul rând în Polonia, România, Ungaria și Slovacia. Autoritățile publice, societatea civilă și persoanele fizice dau dovadă de un angajament enorm de a-i ajuta pe cei aflați în dificultate.

UE se va asigura că statele membre primesc sprijinul de care au nevoie. Comisia, prin intermediul Centrului de coordonare a răspunsului la situații de urgență, a lucrat 24 de ore din 24, 7 zile pe săptămână pentru a mobiliza asistența, iar agențiile UE își intensifică mobilizarea în conformitate cu solicitările statelor membre. În prezent, Frontex mobilizează în total peste 250 de membri ai personalului, iar acest număr va continua să crească. Agenția Uniunii Europene pentru Azil răspunde cererilor de sprijin ale statelor membre, iar Europol își intensifică implicarea.

Platforma de solidaritate, care reunește statele membre, Comisia și agențiile UE, colectează și examinează nevoile identificate de statele membre și coordonează monitorizarea operațională. Prin intermediul unui schimb periodic de informații, platforma va oferi o imagine de ansamblu cuprinzătoare asupra capacităților de primire din statele membre. Aceasta va corela ofertele celor care pot oferi ajutor cu cei care au nevoie de sprijin și va contribui la organizarea transferurilor din statele membre aflate sub cea mai mare presiune către cele cu o capacitate de primire adecvată. Platforma va colabora îndeaproape cu mecanismul integrat al Consiliului pentru un răspuns politic la crize și cu Rețeaua aferentă mecanismului UE de pregătire pentru situații de criză și de gestionare a crizelor legate de migrație pentru a cartografia nevoile, resursele și acțiunile. Aceasta acordă o atenție deosebită nevoilor persoanelor celor mai vulnerabile, în special ale copiilor.

Sectorul privat își îndeplinește, de asemenea, rolul care îi revine. Comisia analizează modul în care donațiile în natură din partea întreprinderilor private ar putea fi adăugate la efortul comun. Mulți operatori de **transport** și-au oferit în mod spontan sprijinul pentru transportul celor care fug din calea războiului, prin organizarea de trenuri umanitare și furnizarea de bilete gratuite, precum și pentru transportul ajutorului umanitar către Ucraina. Comisia se va coordona cu operatorii din sectorul privat pentru a facilita și a extinde aceste eforturi²⁶. Ca parte a orientărilor sale operaționale, Comisia recomandă statelor membre să nu impună sancțiuni financiare transportatorilor care transportă persoane beneficiind de protecție temporară fără documente de călătorie valabile.

---

²⁶ Exemplele sprijinului furnizat de sectorul transporturilor includ companiile aeriene, feroviare, de transport cu autobuzul și de transport maritim care oferă bilete gratuite sau la preț redus persoanelor care fug din Ucraina.

În plus, sosirea a milioane de persoane care fug din calea războiului împotriva Ucrainei nu este o chestiune care privește doar UE. Partenerii din întreaga lume au condamnat agresiunea Rusiei și ar putea dori să își aducă contribuția la ajutorarea celor care și-au pierdut locuințele și mijloacele de subsistență. Platforma de solidaritate poate contribui prin intermediul unei **platforme de cooperare dedicate țărilor terțe** la stabilirea unor căi pentru persoanele strămutate din cauza conflictului, în special către țările care găzduiesc deja comunități ucrainene semnificative (cum ar fi Canada sau Regatul Unit).

De asemenea, se acordă în continuare sprijin pentru **repatrierea resortisanților țărilor terțe** care au fost prinși în războiul din Ucraina, inclusiv prin implicarea țărilor de origine. Multe țări terțe au luat măsuri pentru ca cetățenii lor să fie repatriați fie direct, fie cu asistență din partea UE. Frontex a sprijinit organizarea primelor zboruri umanitare de returnare voluntară din Polonia către Tadjikistan și Kârgâzstan, fiind prevăzute noi zboruri umanitare de acest tip. Comisia colaborează cu Organizația Internațională pentru Migrație cu privire la un instrument de sprijinire a țărilor din cadrul Parteneriatului estic, cum ar fi Moldova, în vederea repatrierii resortisanților țărilor terțe care fug din calea războiului.

8. SOLUȚII RAPIDE ȘI FLEXIBILE PENTRU FINANȚAREA SOLIDARITĂȚII

Comisia a luat măsuri imediate pentru a contribui la mobilizarea sprijinului financiar pentru statele membre care găzduiesc persoane care fug din calea războiului împotriva Ucrainei. Acestea se bazează pe gama foarte largă de modalități de asistență deja disponibile în cadrul mecanismului de protecție civilă al Uniunii, al politicii de coeziune și al fondurilor pentru afaceri interne. Măsurile includ investiții în infrastructură, echipamente, servicii în domeniul educației, ocuparea forței de muncă, locuințe, sănătate, servicii sociale și de îngrijire a copiilor. O altă sursă de asistență promptă este Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane.

Propunerea privind **Acțiunea de coeziune în favoarea refugiaților în Europa (CARE)**²⁷ care urmează să fie adoptată în zilele următoare de Parlamentul European și de Consiliu, facilitează utilizarea flexibilă a fondurilor încă disponibile în cadrul programelor pentru perioada 2014-20. În special, aceasta va permite o utilizare mai flexibilă și interschimbabilă a Fondului european de dezvoltare regională și a Fondului social european. Toate cheltuielile privind persoanele care fug din calea războiului vor fi eligibile retroactiv, începând cu invadarea Ucrainei de către Rusia la 24 februarie 2022. Acest lucru va permite mobilizarea imediată a fondurilor, fără a trebui să se aștepte modificarea programelor. Rata excepțională de cofinanțare de 100 % aplicată ca răspuns la pandemie se prelungește cu un an, ceea ce va reduce sarcina asupra bugetelor naționale, regionale și locale, eliberând fonduri pentru a răspunde nevoilor operaționale. Aceste flexibilități ar trebui, de asemenea, să contribuie la sprijinirea numeroaselor ONG-uri care joacă în prezent un rol atât de important în primirea persoanelor nou-sosite în statele membre și în furnizarea serviciilor esențiale de care acestea au nevoie.

Modificările aduse **fondurilor pentru afaceri interne** vor debloca accesul la sumele necheltuite alocate anterior unor scopuri specifice în cadrul Fondului pentru azil, migrație și integrare în perioada 2014-20, oferind statelor membre flexibilitatea de a utiliza aceste resurse pentru a răspunde noilor nevoi²⁸.

---

²⁷ COM (2022) 109, (8.3.2022).

²⁸ COM (2022) 112, (8.3.2022).

În plus, finanțarea disponibilă în cadrul **REACT-EU**, în special tranșa sa din 2022 de până la 10 miliarde EUR, poate fi utilizată dacă este în conformitate cu obiectivul de asigurare a redresării după pandemie. Pentru a sprijini statele membre, în special pe cele mai apropiate de frontiera UE cu Ucraina, vor fi puse la dispoziție plăți de prefinanțare în valoare de **3,4 miliarde EUR** în cadrul REACT-EU pentru a accelera accesul la fonduri.

O finanțare semnificativă este disponibilă, de asemenea, în cadrul financiar 2021-2027, atât din fondurile pentru afaceri interne, cât și din fondurile politicii de coeziune. Statele membre pot demara deja proiectele eligibile, deoarece cheltuielile sunt eligibile pentru rambursare începând cu 1 ianuarie 2021.

Având în vedere flexibilitatea sporită în utilizarea fondurilor disponibile din perioadele bugetare anterioare și actuale, statele membre au la dispoziție diferite opțiuni de finanțare pentru a-i sprijini pe cei care fug din calea războiului împotriva Ucrainei. Statele membre și regiunile sunt invitate să utilizeze aceste opțiuni, să accelereze programarea tuturor fondurilor și să includă măsuri de sprijinire a celor care fug din calea războiului împotriva Ucrainei.

Pentru a sprijini statele membre și regiunile în acest sens, este în curs de înființare un **ghișeu unic** reunind toți experții relevanți ai Comisiei care să se adreseze tuturor omologilor relevanți din statele membre pentru a oferi orientări cuprinzătoare și sprijin individualizat cu privire la modul de optimizare a utilizării fondurilor UE. Acesta va oferi expertiza necesară pentru a răspunde întrebărilor specifice ale statelor membre în timp real. De asemenea, sunt trimise echipe la fața locului în statele membre pentru a furniza orientări și sprijin pe teren.

Instrumentul de sprijin tehnic (TSI) oferă sprijin personalizat statelor membre pentru ca acestea să își consolideze capacitatea instituțională și poate fi utilizat, de asemenea, pentru a ajuta statele membre să facă față noilor circumstanțe. Comisia a lansat un apel specific²⁹ ca răspuns la noile nevoi ale statelor membre în contextul războiului. Acestea vor putea solicita sprijin tehnic în cadrul inițiativei emblematice a TSI privind integrarea migranților care să le ajute să ofere acces rapid la servicii vitale, cum ar fi locuințele, educația, ocuparea forței de muncă și absorbția fondurilor UE. Activitățile din cadrul proiectelor în curs de desfășurare privind integrarea migranților și Garanția europeană pentru copii pot fi adaptate rapid la noile nevoi generate de războiul din Ucraina. Șapte state membre au instituit deja planuri de îmbunătățire a sprijinului acordat migranților, inclusiv în ceea ce privește recunoașterea competențelor și ocuparea forței de muncă, care pot fi recalibrate pentru a răspunde noilor nevoi. În plus, statele membre pot solicita măsuri speciale pentru mobilizarea rapidă a asistenței tehnice.

9. CONCLUZIE

Primirea a milioane de persoane în urma agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei a generat și va necesita în continuare un răspuns fără precedent din partea UE în ceea ce privește solidaritatea, coordonarea și sprijinul reciproc. Prezenta comunicare arată modul în care Comisia utilizează fiecare instrument disponibil – în materie de coordonare, organizare și finanțare – pentru a sprijini activitățile în curs de desfășurare în statele membre.

Comisia este în contact zilnic cu statele membre și cu părțile interesate, cum ar fi comunitatea de afaceri, ONG-urile și actorii societății civile. Statele membre au nevoie de răspunsuri

---

²⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_1867

rapide cu privire la modul în care să răspundă noilor provocări și noilor responsabilități pe care le au în temeiul Directivei privind protecția temporară.

UE și statele sale membre dispun de resursele, cunoștințele și expertiza necesare pentru a face față provocărilor viitoare. Avem deja rețelele și procesele existente, precum și hotărârea necesară pentru a obține rezultate. Acestea trebuie acum să fie corelate pentru a se asigura că acțiunea concertată oferă sprijinul necesar în toate statele membre. Împreună vom traduce bunăvoința europenilor într-un ajutor practic pentru milioanele de persoane forțate să își părăsească locuințele din cauza agresiunii Rusiei.

În momentul de față este prioritară abordarea nevoilor imediate și pe termen mediu, iar situația actuală ne reamintește încă o dată necesitatea de a institui un sistem cuprinzător de gestionare a migrației și a azilului.

Comisia invită toate instituțiile să ia rapid în considerare prezenta comunicare, iar viitoarea reuniune a Consiliului Justiție și Afaceri Interne programată pentru 28 martie 2022 va oferi miniștrilor de interne ocazia de a face progrese cu privire la elementele relevante.